

1 תקנות הטוענים הרבניים, התשס"א-2001

בתוקף סמכותי לפי סעיף 27 לחוק הדיינים, התשט"ו-1955 (להלן - החוק), לאחר התייעצות עם נשיא בית הדין הרבני הגדול ועם שר המשפטים, אני מתקין תקנות אלה:

1. 2 ייחוד פעולות

מי שאיננו עורך דין לא ייצג בפני בתי הדין הרבניים אדם אחר, לא יטען ולא יעשה כל פעולה אחרת בשמו, דרך עיסוק או בתמורה, אף שלא בדרך עיסוק, אלא אם כן קיבל רישיון של טוען רבני לפי תקנות אלה (להלן - הרשיון).

2. מתן רישיון

(תיקון התשס"ג)

(א) נשיא בית הדין הרבני הגדול ייתן רישיון למי שנתקיימו בו תנאים אלה:

(1) הוא תושב ישראל;

(2) הוא למד, לאחר שמלאו לו 18 שנה, באחד מאלה:

(א) ישיבה, במשך ארבע שנים לפחות;

(ב) מוסד חינוכי, שהכיר בו לענין זה, בית הדין הרבני הגדול, במשך שלוש שנים לפחות, והוא זכאי

לתעודת גמר של המוסד החינוכי;

(3) עמד בבחינות שערכה ועדה בוחנת שמינה נשיא בית הדין הגדול כולל בחינה בתחום המעשי של המקצוע;

(4) מבחינת אופיו ואורח חייו, הוא ראוי לשמש טוען רבני;

(5) (נמחקה).

(ב) הועדה הבוחנת, כאמור בתקנת משנה (א)3, לא תבחן מי שלא השלים שלוש שנות לימוד בישיבה או שתי שנות לימוד במוסד חינוכי, כמשמעותו בתקנת משנה (א)2(ב).

3. ההתמחות

(א) התמחות יוכל לעשות, מי שעמד בבחינות לפי תקנה 2(3), או שקיבל פטור מהן מבית הדין הגדול, לפי תקנה 5.

(ב) ההתמחות תהיה אצל טוען רבני בעל רשיון של חמש שנים לפחות, שאישר לכך מנהל בתי הדין הרבניים (להלן - המנהל).

(ג) על המתמחה לעסוק בהתמחות עשרים שעות בשבוע לפחות, מהן חמש עשרה שעות לפחות, לפני הצהריים בין השעות 00:09 ו-00:12.

(ד) המאמן יודיע למנהל על תחילת ההתמחות וסיומה.

(ה) בתקופת התמחותו יחולו על המתמחה כללי האתיקה החלים על טוענים רבניים והוא יהיה נתון לשיפוט בית הדין המשמעת לפי תקנות אלה.

4. תוקף הרישיון

תוקפו של רישיון יהיה לחמש שנים, לפי הלוח העברי, החל באחד בתשרי של שנת הוצאתו; ואולם רשאי בית הדין הרבני הגדול לבטל את הרישיון בכל עת, לפני תום תקופת תוקפו, אם הוכח לו כי בעל הרישיון הוא בגדר האנשים שתקנה 7 חלה

עליהם, ובלבד שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את דברו.

5. פטור מבחינות

- (א) בית הדין הרבני הגדול רשאי לפטור מהבחינות הנערכות לפי תקנה 2(3), כולן או מקצתן -
- (1) מי שכשיר להתמנות לדיין;
 - (2) מי שכשיר להיבחר לרב עיר.
- (ב) מי שעבר בהצלחה בחינה בדיינות, ניתן לפוטרו מבחינה באותו חומר שנבחן בו.

6. חידוש הרישיון

- (א) הרישיון יחודש בתום תקופת תוקפו, אם הגיש בעל הרישיון בקשה בכתב לנשיא בית הדין הרבני הגדול, בתנאי שהמבקש הוא תושב ישראל ואיננו בגדר האנשים שסעיף 7 חל עליהם.
- (ב) המבקש חידוש רישיון, לא יידרש לעמוד שוב בבחינות האמורות בתקנה 2(3), אם הוגשה הבקשה בתוך עשר שנים, מיום שפקע תוקפו של הרישיון הקודם.

7. סייגים לקבלת רישיון

- לא יהיו זכאים לקבל רישיון או לחידושו -
- (1) מי שהורשע בעבירה, שמחמת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי, לדעת בית הדין הרבני הגדול לשמש כטעון רבני;
 - (2) מי שמבחינת אופיו ואורח חייו איננו ראוי, לדעת בית הדין הרבני הגדול, לשמש טוען רבני, ובתנאי שניתנה לו הזדמנות להשמיע את דבריו;
 - (3) טוען רבני שבית הדין המשמעת פסל או השעה לפי תקנה 23 - למשך תקופת הפסילה או ההשעיה.

8. כבוד המקצוע

טוען רבני ישמור על כבוד המקצוע וימנע מכל דבר העלול לפגוע בכבוד המקצוע של טוען בפניו בדין רבניים.

9. החובה כלפי הלקוח וכלפי בית דין

טוען רבני יפעל במילוי תפקידו לטובת שולחו, בנאמנות ובמסירות ויעזור לבית הדין הרבני בעשיית משפט צדק.

9א. סייג לייצוג בשל עילת פסלות דיין

(תיקון התשס"ה)

(א) התבקש טוען רבני לקבל על עצמו לייצג צד בהליך בבית הדין, ויש לו יסוד להניח כי קבלת הייצוג תביא לכך שהדיין שנקבע לדון באותו הליך לא ישב בדין בשל התקיימות עילה מעילות הפסלות המפורטות להלן, לא יקבל על עצמו את הייצוג אלא אם כן ההליך הוא הליך קשור להליך קודם שבו ייצג הטוען הרבני את אותו צד או שבית הדין התיר את הייצוג לפי בקשה שהגיש הטוען הרבני:

- (1) הדיין שנקבע לדון בהליך הוא בן משפחה של הטוען הרבני או שקיימת ביניהם קרבה ממשית אחרת;
- (2) לדיין הדן בהליך או לבן משפחה מדרגה ראשונה של הדיין יש ענין כספי ממשי או ענין אישי ממשי בטוען הרבני.

(ב) לענין תקנה זו -

"בן משפחה" - בן זוג, הורה, הורה של בן זוג, ילד, אח, סב, נכד וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של הדיין או שהדיין היה אפוטרופוס או שימש משפחה אומנת

שלו;

"בן משפחה מדרגה ראשונה" - בן זוג, הורה, ילד, אח וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של הדיין או שהדיין היה אפוטרופוס או שימש משפחה אומנת שלו; "הליך קשור", ביחס להליך קודם - ערעור או בקשת רשות ערעור על הליך קודם, או הליך אחר הקשור קשר ישיר להליך קודם והנוגע לאותה מסכת עובדתית.

10. איסור פרסומת

טוען רבני לא יעשה לעצמו פרסומת כעוסק במקצוע טוען רבני אלא במידה המותרת לעורך דין.

11. איסור שידול לשם השגת עבודה

לא ישדל טוען רבני, בעצמו או על ידי אחר, כל אדם, למסור לידי עבודה מקצועית.

12. שימוש בתארים

טוען רבני ישתמש לציון מקצועו בתואר "טוען רבני" או בתרגום לועזי מקביל לתואר זה בלבד; אין בהוראה זו כדי למנוע מטוען רבני להשתמש בתואר "רב", אם הוסמך לרבנות בידי הרבנות הראשית לישראל, או בתואר אקדמאי או בתואר שדין אחר מתיר את השימוש בו.

13. איסור שותפות

טוען רבני לא יעסוק במקצועו, בשותפות עם אדם שאינו טוען רבני, ולא ישתף אדם כזה בהכנסותיו, בתמורה בעד שירותים, סיוע או תועלת אחרת לעסקו.

14. איסור העסקה

טוען רבני לא יעסיק במשרדו טוען רבני או עורך דין שרישיונו נשלל ממנו, בתקופת שלילת הרישיון.

15. כללי אתיקה

(א) טוען רבני שהוא חבר מועצה ברשות מקומית או מועצה דתית או שטרם חלפה שנה מאז חדל להיות חבר בה -

(1) לא יתייצב בשם שולחו בפני המועצה, לא ייצגו ולא יפעל בשמו בפניה;

(2) לא ייצג את שולחו בכל ענין שבפני בית הדין, ועדה או גוף שיפוטי או מעין שיפוטי אחר, אם המועצה היא

צד לאותו הליך;

(3) לא ישתתף בדיון ובהצבעה בישיבות המועצה כאשר הענין העומד לדיון או להצבעה נוגע לאדם או לגוף

שהוא מייצגם בגדר תפקידיו המקצועיים.

(ב) הוראות תקנת משנה (א) (1) ו-(2) יחולו גם על -

(1) טוען רבני שהוא שותפו, מעבידו או עובדו של טוען רבני הנזכר בראש תקנת משנה (א);

(2) טוען רבני שהוא רב המקבל משכורת ממועצה דתית או מרשות מקומית.

(ג) כללי האתיקה המקצועית, כפי שקבעה המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין, לפי סעיף 109(4) לחוק לשכת עורכי

הדין, התשכ"א-1961, יחולו על טוען רבני, בשינויים המחוייבים בהתאם לתקנות אלה.

16. עבירות משמעת

אלה עבירות משמעת:

(1) הפרת הוראה מהוראות התקנות 8 עד 15 או של דין אחר המטיל חיוב או איסור על טוען רבני, בקשר

למקצועו;

(2) כל מעשה או מחדל שאינו הולם את מקצוע הטוען בפני בתי דין רבניים.

17. שיפוט משמעותי

כל טוען רבני יהיה נתון לשיפוטו של בית דין משמעותי.

18. בית דין משמעותי

(א) בית הדין המשמעותי ידון בהרכב של שלושה: דיין, טוען רבני ונציג ציבור, או דיין ושני טוענים רבניים, הכל כפי שנשיא בית הדין הרבני הגדול יקבע, לכל ענין.

(ב) בית הדין הרבני הגדול, בהרכב של חמישה דיינים לפחות, ימנה את הדיינים שיכהנו בבית הדין המשמעותי; הטוענים הרבניים ימונו, מתוך רשימה של טוענים רבניים שיגיש המנהל לבית הדין הגדול; נציג הציבור ימונה על ידי השר לעניני דתות (להלן - השר).

(ג) הדיין יהיה אב בית הדין המשמעותי.

(ד) הודעה על חברי בית הדין המשמעותי תפורסם ברשומות.

19. סדרי דין

(א) בית הדין הרבני הגדול יקבע כללים לסדרי הדין בבית הדין המשמעותי; הכללים כאמור יפורסמו ברשומות.

(ב) ענין שלא נקבעו לגביו סדרי דין, יקבע בית הדין המשמעותי את סדרי הדין בו.

20. כהונת חברי בית הדין המשמעותי

(א) תקופת כהונתם של חברי בית הדין המשמעותי תהיה שלוש שנים מיום מינוים.

(ב) חבר בית הדין המשמעותי שהחל לדון בענין פלוני רשאי לסיימו גם לאחר שתמה תקופת כהונתו, אלא אם כן הושעה מכהונתו או הועבר מתפקידו לפי סעיפים 22 עד 23 לחוק, או במקרה של טוען רבני, אם הושעה או נפסל לפי תקנה 23.

(ג) נבצר מחבר בית הדין המשמעותי, זולת אב בית הדין, להשתתף בדיון או להמשיך בו, יכול נשיא בית הדין הגדול למנות אחר במקומו והדיון יימשך, מהשלב שבו הופסק.

(ד) נבצר מחבר בית הדין המשמעותי, זולת אב בית הדין, להשתתף בישיבה, יכול אב בית הדין על אף האמור בתקנה 18(א), להחליט שהישיבה תתקיים לפני שני חברי בית הדין הנותרים, ובלבד שלא יגרם עיוות דין, הכל אם לא החליט אב בית הדין על דחיית הדיון.

21. פקיעת כהונה

כהונת חבר בית הדין המשמעותי תפקע באחת מאלה:

(1) בתום תקופת כהונתו;

(2) בהתפטרותו, על ידי מסירת כתב התפטרות לנשיא בית הדין הגדול;

(3) אם נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו;

(4) הוגשה נגד הדיין קובלנה לפי סעיף 21 לחוק, או הוגש נגדו כתב אישום, או הורשע בעבירה ונשיא בית הדין הרבני הגדול החליט, שאין הוא ראוי לכהן בבית הדין המשמעותי;

(5) הוגשה נגד הטוען הרבני קובלנה לפי תקנה 26, או הוגש נגדו כתב אישום, או הורשע בעבירה והמנהל קבע שאין הוא ראוי לכהן כחבר בית הדין המשמעותי;

(6) הוגש נגד נציג הציבור כתב אישום, או הורשע בעבירה והשר החליט, שאין הוא יכול לכהן בבית הדין המשמעותי.

22. החלטות בית הדין המשמעתי

נחלקו דעות חברי בית הדין, תכריע דעת הרוב; אין רוב לדעה אחת, תכריע הדעה שלדעת אב בית הדין מקילה עם הנאשם; אולם אם לא היה רוב דעות לגבי סוג העונש או מידתו או מידת ההשעיה הזמנית, רואים את חבר בית הדין שהציע את סוג העונש, את מידת העונש או ההשעיה הזמנית החמורים ביותר, כאילו הצטרף לדעתו של חבר בית הדין שהציע את ההצעה הקרובה ביותר להצעתו.

23. סמכות ענישה

(א) בית הדין המשמעתי יהיה מוסמך להטיל על טוען רבני עונשים כמפורט להלן:

(1) אזהרה;

(2) נזיפה;

(3) חיוב בשל כל עבירת משמעת שהורשע בה, בתשלום קנס בסכום שלא יעלה על 25,000 שקלים חדשים, שישולם לקרן העגונות או לאוצר המדינה, הכל לפי שיקול דעת בית הדין;

(4) השעיה לתקופה קצובה, שלא תעלה על 5 שנים;

(5) פסילה לצמיתות לשמש טוען רבני.

(ב) הטיל בית הדין המשמעתי עונש של השעיה או פסילה, רשאי הוא להורות בגזר הדין, שהעונש כולו או מקצתו יהיה על תנאי; מי שנידון להשעיה או לפסילה על תנאי -

(1) לא יישא את עונשו, אלא אם כן עבר בתוך התקופה שנקבעה בגזר הדין, שלא תעלה על שלוש שנים, עבירת משמעת לפי תקנות אלה (להלן - עבירה נוספת) שקבע בית הדין בגזר הדין, והורשע בשלה בתוך תקופת התנאי או לאחריה;

(2) תקופת התנאי תתחיל מיום גזר הדין ואם הנידון נושא, באותה עת, עונש השעיה, מיום תום אותה השעיה;

(3) אם הורשע בשל עבירה נוספת, יצווה בית הדין המשמעתי על הפעלת ההשעיה או הפסילה על תנאי.

(ג) בית הדין המשמעתי רשאי -

(1) להרשיע טוען רבני בשל עבירת משמעת ולא להטיל עליו עונש;

(2) לחייב טוען רבני שהורשע בשל השגת שכר בנסיבות המהוות עבירת משמעת, בהחזרת השכר, כולו או מקצתו;

(3) לחייב טוען רבני, בשל כל עבירה שהורשע בה, בתשלום פיצויים בסכום שלא יעלה על 25,000 שקלים חדשים, שישולם בשלמותו או בחלקו למתלונן או לאוצר המדינה, הכל לפי שיקול דעת בית הדין.

(ד) הטיל בית הדין המשמעתי, בפסק דינו, על טוען רבני השעיה או פסילה, יפורסם הדבר ברשומות ובעיתון יומי שקבע בית הדין.

(ה) חיובו של טוען רבני בתשלומים לפי תקנת משנה (א)(3) או (ג)(2) ו-(3) ניתן להוצאה לפועל, כמו פסק דין של בית דין רבני.

24. ערעור

פסק דין של בית הדין המשמעתי, יהיה נתון לערעור בפני בית הדין הרבני הגדול.

25. הרשעה בפלילים של טוען רבני

(א) טוען רבני שהורשע בבית משפט או בבית דין צבאי, בפסק דין סופי בשל עבירה פלילית, רשאי בית הדין המשמעתי, לפי בקשת המנהל, להטיל עליו את אחד העונשים האמורים בתקנה 23, אם ראה שמפאת חומרתה או נסיבותיה מן הראוי

לעשות כן.

(ב) בית משפט ובית דין צבאי שהרשיע טוען רבני בשל עבירה פלילית, ימציא למנהל, באמצעות היועץ המשפטי לממשלה, העתק מפסק הדין, למעט בעבירות המנויות בצו לשכת עורכי הדין (עבירות שלגביהן לא יחול סעיף 77 לחוק), התשכ"ח-1968.

26. מגיש הקובלנה

קובלנה נגד טוען רבני בשל עבירת משמעת, תוגש על ידי מנהל בתי הדין הרבניים או בא כוחו, או על ידי היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, בין ביוזמתם הם ובין על פי תלונת אדם אחר.

27. השעיה זמנית

(א) הוגשה קובלנה נגד טוען רבני, בפני בית הדין המשמעותי, יהיה בית הדין המשמעותי מוסמך להשעותו זמנית מלהופיע לפני בתי הדין, עד לתום ההליכים

המשמעותיים, אם הוא סבור שבנסיבות הענין אין הטוען הרבני ראוי להופיע לפני בתי הדין הרבניים, ובלבד שניתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו.

(ב) טוען רבני שהורשע בבית משפט או בבית דין צבאי בשל עבירה פלילית, רשאי בית הדין המשמעותי, אם ראה שמפאת חומרתה או נסיבותיה מן הראוי לעשות כן, להשעותו זמנית מלהופיע לפני בתי הדין, עד להכרעה סופית בבקשת המנהל לפי תקנה 25(א); לא הוגשה בקשה כאמור בתוך 30 ימים מהיום שפסק הדין נעשה סופי, או בוטלה ההרשעה, בטלה ההשעיה הזמנית.

(ג) טוען רבני שהוגש נגדו כתב אישום בבית משפט או בבית דין צבאי בשל עבירה פלילית, רשאי בית הדין המשמעותי, אם ראה שמפאת חומרת העבירה המיוחסת לטוען רבני או נסיבותיה ראוי לעשות כן, להשעותו זמנית מלהופיע לפני בתי הדין, עד להכרעת דינו בבית המשפט או בבית הדין הצבאי.

(ד) לא תינתן החלטה בדבר השעיה זמנית של הטוען הרבני, אלא אם כן ניתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו לפני בית הדין המשמעותי.

(ה) החליט בית הדין המשמעותי להשעות את הטוען הרבני כאמור, יהיה הטוען הרבני רשאי להגיש בקשה לבית הדין המשמעותי לעיון חוזר.

(ו) טוען רבני יוכל לערער על החלטת בית הדין המשמעותי שלא לבטל את ההשעיה, לפני בית הדין הגדול לערעורים, בתוך ארבעה עשר ימים מיום שהודע לו על ההחלטה.

28. ערעור

על פסק דין של בית הדין המשמעותי, רשאי טוען רבני לערער בפני בית הדין הרבני הגדול, בתוך שלושים ימים מיום שהודע לו פסק הדין.

29. פרשנות

כל מקום בתקנות אלה שנאמר בו "טוען רבני", אף טוענת רבנית במשמע, וכל מקום שנאמר בו "בית הדין הגדול" הכוונה לרוב מנינים של חברי בית הדין הגדול ובתוכם נשיא בית הדין הגדול.

30. ביטול

תקנות הטוענים הרבניים, התשכ"ח-1967 - בטלות.

אשר אוחנה
השר לעניני דתות

[1.] ק"ת 6107, התשס"א (5.6.2001), עמ' 828.

תיקונים: ק"ת 6208, התשס"ג (21.11.2002), עמ' 181;

ק"ת 6347, התשס"ה (16.11.2004), עמ' 142. תיקון זהה להחלוטין פורסם בשנית בק"ת 6352, התשס"ה

(14.12.2004), עמ' 207.

[2.] במקור נכתב: "בית".

//